

R. C. Musaph -Andriesse

1986

Bevrijding. Ik beleefde het niet in Amsterdam, maar ver hier vandaan, onder de rook van Auschwitz. Tien dagen voordat Nederland in zijn geheel werd bevrijd van de Duitse bezetting, werd ik door de Russen bevrijd. Vrijheid toen betekende: een stuk zeep, eten, een velletje WC papier, schoenen aan je voeten, schone kleren.

Vrijheid nu betekent praten over je eigen identiteit praten over de rechten van culturele minderheden: praten over mensenrechten, die overal op de wereld worden geschonden en over onderdrukte minderheidsgroeperingen.

Tussen toe en nu ligt een wereld die we met eigen gedachten en emoties invullen. Maar het is wel onze gezamenlijke wereld.

De wereld van degenen die de kampen hebben overleefd en van degenen, die uit de onderduik zijn teruggekomen en van degenen, die hun leven gewaagd hebben om anderen te redden. En het is de wereld van deze generatie. Wij moeten ons verhaal 1000 malen aan jullie, die na de oorlog geboren bent, vertellen, opdat jullie zullen beseffen, dat leven in vrijheid het hoogste goed is . Voor velen van ons is het niet makkelijk om het verhaal te vertellen, omdat het nog altijd zo'n pijn doet en zo'n sterke emotie oproept. Luister naar wat de dichter Leo Vroman zegt:

"Kom vanavond met verhalen

Hoe de oorlog is verdwenen

En herhaal ze honderd malen

Alle malen zal ik wenen".

Jullie moeten dit verhaal kennen om te kunnen beseffen waarom het zo belangrijk is, zodat jullie het weer aan de volgende generatie kunnen doorgeven. Echte vrijheid is alleen daar, waar wij ook de ander in zijn "anders-zijn" kunnen aanvaarden. Als we dat kunnen zal de keten van de geestelijke vrijheid, die ons allen verbindt, niet worden verbroken.

Laten we nu in eerbied gedenken:

De meer dan 100.000 Joden die uit deze stad zijn weggevoerd om nimmer terug te keren. Hun enige zonde was dat zij Joden waren. Zichronam livracha.

De mensen die in de Japanse concentratie zijn omgekomen; de verzetsmensen, die bewust de dood verkozen hebben boven het leven onder het juk van de tirannie; de miljoenen soldaten die hun leven hebben gegeven, opdat wij in vrijheid zouden leven.

Herdenking Apollolaan 4 mei 1986 – R. C. Musaph-Andriessse